

DNEVNA PRIPREMA ZA VJERONAUČNI SAT

I. OPĆI PODATCI O VJERONAUČNOM SATU

Škola:

Razred: VII.

Vjeroučitelj/ica: Marijana Šušnjara

Nastavna cjelina: III. Židovski narod i vjera

Nastavna tema: **2. Dijalog Židova i kršćana**

Nastavna jedinica: 34. Dijalog Židova i kršćana

Ključni pojmovi: : religijski dijalog, antisemitizam, deklaracija "Nostra aetate«.

CILJ: Učenici će navesti i objasniti važnije odrednice koje čine zajedničku baštinu Židova i kršćana; protumačiti važnost religijskoga dijaloga sa Židovima, te imenovati i opisati tragične posljedice antisemitizma, mržnje i progona Židova; kratko obrazložiti što II. vatikanski koncil govori o odnosu i dijalogu kršćana sa Židovima.

ISHODI:

Obrazovni / kognitivni: - Učenici će usvojiti nove pojmove

- Učenici će moći nove pojmove razumjeti i rabiti ih
- Učenici će navesti i objasniti važnije odrednice koje čine zajedničku baštinu Židova i kršćana;
- Učenici će protumačiti, navesti i objasniti važnije odrednice koje čine zajedničku baštinu Židova i kršćana;
- Učenici će protumačiti ; imenovati i opisati tragične posljedice antisemitizma, mržnje i progona Židova
- Učenici će kratko obrazložiti što II. vatikanski koncil govori o odnosu i dijalogu kršćana sa Židovima
- Učenici će moći definirati pojam holokausta

Odgojni / afektivni: - učenici će primijeniti dijalog i postaviti pitanja o važnosti religijskog dijaloga sa Židovima

- učenici će uočiti važnost poštivanja žrtava antisemitizma, te izraziti stav o mržnji i progону

Djelatni / funkcionalni ili psihomotorički: - učenici će promicati zajedništvo i toleranciju

- Učenici će moći uočiti razliku između povijesti holokausta i lekcija koje se mogu naučiti iz te povijesti
- učenici će izdvojiti netočne riječi
- učenici će postići sposobnosti zaključivanja, povezivanja, kreativnog stvaranja, izražavanja kroz izradu plakata.

-

Metodički sustav: Heuristički metodički sustav

Oblici rada: frontalni, individualni, u skupini

Aktivnosti učenika: molitveno izražavanje, slušanje, razgovor, postavljanje pitanja, odgovaranje, čitanje, pisanje, bojanje, izrezivanje, lijepljenje, izlaganje.

Nastavne metode: molitvena (molitveno izražavanje); vizualne metode (promatranje, pokazivanje); praktična metoda (crtanje, lijepljenje, rezanje, bojanje); verbalne metode (usmeno izlaganje, razgovor, izvještavanje, rad na tekstu); stvaralačko izražavanje (likovno, pismeno).

Nastavna sredstva: udžbenik 7. razreda *Zajedno u ljubavi*

Nastavna pomagala: ploča, bojice, flomasteri, ljepljivo, hamer papiri, magnetići, kuverte, kartice.

Korelacija: hrvatski jezik (izražavanje, rad na tekstu), povijest (rad na tekstovima i slikama holokausta), likovna kultura (bojanje, lijepljenje, oslikavanje);

Plan ploče:

Dijalog židovstva i Katoličke crkve

- Religijski dijalog
- Zajednička baština
- Antisemitizam
- Deklaracija Nostra aetate

Pitanja za provjeru ishoda:

1. Što je religijski dijalog?
2. U čemu se ostvaruje dijalog Židova i kršćana?
3. Navedi dodirne točke židovstva i kršćanstva?
4. Navedi osobe koje su važne i židovima i kršćanima?
5. Što je antisemitizam?
6. Što Drugi vatikanski koncil govori o odnosu Katoličke crkve prema Židovima?

Izvori za pripremanje nastavnika: Nastavni plan i program katoličkog vjeronauka za osnovnu školu; Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Zagreb, 2006.;

Udžbenik za katolički vjeronauk sedmoga razreda osnovne škole *Zajedno u ljubavi*,

Program katoličkoga vjeronauka u osnovnoj školi, Hrvatska biskupska konferencija, Zagreb, 2003.;

HNOS, vjeronauk za 7.razred, Radna nelektorirana verzija, 1.kolovoz 2006.;

- <http://crkvenidokumenti.blogspot.com/2008/12/deklaracija-o-odnosu-crkve-prema.html>
- <http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=2106>
- <http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=2107>
- Židovska zaklada za pravednike: www.jfr.org
- Memorijalni muzej holokausta Sjedinjenih Američkih Država: www.ushmm.org
- Yad Vashem – Ustanova za obilježavanje sjećanja na mučenike i junake holokausta: www.yadvashem.org
- file:///C:/DOCUME~1/Owner/LOCALS~1/Temp/Pravednici
- http://www.veritas.hr/casopisi/2008_12/12_2008_zidovstvo.html,
- *Lađa 1/2014.str. 82-83.*,

Biblija (Stari i Novi zavjet)

Izvori za pripremanje učenika: udžbenik, bilježnica, pripremljeni materijali

Učenici s posebnim potrebama: Radni list, zadaci 1. i 2. *Lađa!*/2014. str. 82-83.

II. GLOBALNA STRUKTURA SATA

1. Meditativno molitveni početak.
2. Najava teme.
3. Otkrivanje i razumijevanje sadržaja.
4. Sistematizacija.
5. Aktualizacija.
6. Molitveno-molitveni završetak.

III. TIJEK SATA (razraditi tijek sata sa svim fazama)

1. Meditativno molitveni početak.

Apostolsko vjerovanje

2. Najava teme.

Zadatak:

Zapišite što više riječi koje vam padaju na pamet kad kažemo **dijalog**.

Djeca nabrajaju što su zapisali od asocijacija koje vezuju uz riječ dijalog. (poštovanje, uvažavanje, razgovor, smirenost...)

Razgovaramo: zašto je dijalog važan? Što se događa ako nema dijaloga? Kako se osjećate kada nemate dijaloga s drugim osobama? riješit ćemo jednu anketu kako bismo vidjeli koliko smo i sami osobe dijaloga – prilog 4.

Danas ćemo naučiti o religijskom dijalogu. Možete li mi reći govori li vam nešto naziv religijski dijalog?

Danas ćemo govoriti o dijalogu Židova i kršćana.

Zapisujem naslov na ploču:

Dijalog židovstva i Katoličke crkve

3. Otkrivanje i razumijevanje sadržaja.

Čitamo tekst iz Udžbenika na str. 80. kako bismo se upoznali sa sadržajem. Te se pripremili za skupni rad.

4. Sistematizacija

Rad u skupinama: Podijelimo se u četiri skupine.

Skupina a - Zajednička baština - učenici će se prisjetiti koje su osobe važne za kršćane i Židove . Na papir napisati imena tih osoba i pokušati objasniti zašto su te osobe važne.

Skupina b - religijski dijalog– Učenici dobiju tekst koji ima promijenjene riječi i potrebno je izmijeniti tekst kako bi dobio točne informacije. Točan tekst imaju u drugoj koverti kojeg mogu otvoriti tek kada završe rad.

Skupina c – Holokaust – skupina će dobiti tekst, sličice i potrebno od materijala kojeg imaju napraviti plakat.

Skupina d - **Nostra aetate (1965.)** Potrebno iz postojećeg dokumenta izvući 4 rečenice koje objašnjavaju Zašto je dokument važan. Rečenice prepisati na veći papir tako da se dobro vide. Poslije će ih staviti na ploču.

Nakon rada od 15 min. učenici će izložiti svoj rad skupine i radove ćemo staviti na ploču.

5. Aktualizacija

Nakon izloženog sadržaja djeca će poigrati jednu igru u kojoj će ujedno i ponoviti što smo danas čuli na satu.

Djeca će igrati igricu u kojoj će morati zajednički surađivati i pri tome poštovati osobe koje su u timu i pokušati bez razgovora složiti zajednički kvadrat koji ujedno ima ispisane poruke današnjeg rada na satu, s tim da ih moraju dovršiti i tek tada su gotovi.

Poruke su: Antisemitizam je umjetno stvarana mržnja i neprijateljski odnos prema Židovima.

Osobe naše zajedničke baštine su...

Dijalog Židova i kršćana ostvaruje se...

Dodirne točke židovstva i kršćanstva su...

Nostra aetate govori o...

Djecu se podjeli u četvorke. Svaka osoba u četvorci dobije zatvorenu kuvertu.

Zadatak za sve četvorke je: **NAPRAVITI ZAJEDNIČKI KVADRAT**

- svaka osoba u grupi ispred sebe treba sastaviti trokut od tri /četiri djela
- jedini način da se dođe do komadića koji bi osobi bolje odgovarao od njenih je taj da joj se taj komadić preda

ili stavi u zajednički komunikacijski prostor na sredini stola

- tijekom ove vježbe se ne razgovara
- svi su trokuti u grupi jednake veličine i istog oblika i sastoje se od tri/četiri dijela
- pobjednik je grupa koja prva riješi . Cilj vježbe je složiti zajednički kvadrat!

Molitveni završetak: Slava ocu

IV. KRITIČKI OSVRT

Učenicima za kraj podijelim listić kako bi zaokružili kako su se osjećali na ovom satu.

uvrijeđeno

uplašeno

sretno

ljuto

tuzno

zabrinuto

dosadno

ponosno

V.PRILOZI

Prilog 1

Zajednička baština

Židovi i kršćani u svojoj vjeri nemaju puno zajedničkoga. Kristova Crkva ne priznaje i ne pronalazi završetke svoje vjere i izabranja kod patrijarha, Mojsija i proroka. Preko hrvatskog naroda, kojeg je Bog blagoslovio svojim izabranjem i ne sklapanjem Saveza, Crkva prima objavu Novog zavjeta. Iako u svojoj vjeri Židovi i kršćani imaju malo zajedničkoga. nebitne su razlike u tome što kršćani u Isusu prepoznaju konačnicu prema kojoj se kretala sva povijest Božje propasti. On je obećani čovjek po kojemu je Bog sklopio Stari savez. po njemu su svi narodi pozvani okupiti se u novi Božji svijet. Židovi još uvijek ne očekuju obećanog Mesiju koji će uspostaviti Božje poglavarstvo. Iako, kako nam

tumači Sveto pismo, Židovi velikim dijelom nisu primili krštenje, Židovima i kršćanima pripada velika zajednička duhovna baština.

Prilog 2

Holokaust

Izvorno značenje pojma **holokaust** (grčki *olokauston*: "potpuno spaljen", od prefiksa *olo* i *kauston*, spaljen) jest žrtva paljenica bogovima ili dušama pokojnika kod Grka i Rimljana, pri kojoj se obično (za razliku od drugih tipova žrtvi) spaljivala cijela žrtvena životinja. Kod starih Izraelaca postojao je analogni obred spaljivanja cijelog janjeta (hebrejski *olam kalil*: uništenje ognjem).

Danas u svijetu uobičajenoj upotrebi, "holokaust" je naziv za genocid nad Židovima (te, u širem značenju, i sustavno istrebljivanje drugih grupa), koje je za vrijeme Drugog svjetskog rata provedeno u Europi na teritoriju pod kontrolom nacističke Njemačke i njenih saveznika. U engleskom jeziku se u tom značenju riječ piše velikim slovom i sa određenim članom "the".

Holokaust je iza sebe ostavio trajne posljedice. Računa se da je u njemu ubijeno 5.29 do 6 milijuna Židova, odnosno trećina svih Židova koji su prije rata živjeli u svijetu.

Davidova zvijezda

Ubrzo nakon preuzimanja vlasti u Njemačkoj, nacisti počinju ostvarivanje jednog od svojih najvažnijih programskih ciljeva: iskorijeniti svaki utjecaj Židova u njemačkoj politici, ekonomiji i kulturi. Antižidovska kampanja pokrenuta je preko radija i novina, a u svim školama i na fakultetima uvedeno je pseudoznastveno "učenje o rasama" kao obavezni predmet (*vidi članak rasizam*). Donesen je niz antižidovskih propisa, koji kulminiraju proglašenjem Nürnberških zakona (*Zakon o građanima Carstva* i *Zakon o zaštiti njemačke krvi i njemačke časti*) 15. rujna 1935., Židovi gube njemačko državljanstvo; ne smiju obavljati nikakvu javnu službu (što naročito pogađa intelektualce: znanstvenike, profesore, liječnike, odvjetnike, novinare itd.), niti njihova djeca mogu pohađati javne škole; zabranjen je boravak Židova na javnim mjestima (parkovi, knjižnice, muzeji idr); zabranjeno je sklapanje braka između Arijaca i Židova kao i seksualni odnosi; zabranjeno je zapošljavanje Arijsaca u kućanstvima Židova, itd.

Ti će zakoni biti kasnije primijenjeni u svim pripojenim zemljama i okupiranim područjima, pa tako i u NDH (*vidi članak Holokaust u NDH*). Pod njemačkim pritiskom i Italija je 1938. godine uvela antižidovsko zakonodavstvo. Mjere protiv Židova poduzimaju pod njemačkim pritiskom i zemlje istočne Europe; izuzetak je Čehoslovačka, koju međutim Njemačka zaposjeda 1938.-1939.

Obavezno nošenje oznake na odjeći propisano je prvo za Židove u Poljskoj u studenom 1939., a kasnije i u Njemačkoj i drugim državama. Židovi su ponovo smješteni u posebne izolirane dijelove gradova (geta), od kojih je najveći bio u Varšavi; tamo je došlo i do jedinog organiziranog i masovnog otpora Židova (*vidi članak Varšavski geto*).

U jesen 1941. počela je realizacija plana, da se svi Židovi iz Njemačke i zaposjednutih područja srednje i zapadne Europe deportiraju na istok. Židovi su prikupljeni i transportirani vlakom u stočnim vagonima; tisuće su pritom umrle. Taj je plan ubrzo bio zaustavljen odlukom o "konačnom rješenju", tj fizičkom likvidacijom svih Židova u Europi. Određeno je da svi nesposobni za rad trebaju biti odmah ubijeni, a drugi odvedeni na prisilni rad pod minimalnim životnim uvjetima sve, dok ne umru od iscrpljenosti. Kao oblik masovnih likvidacija naređeno je ubijanje plinom i strijeljanje.

GRADJANSTVU SPLITA!

Svi židovi bez razlike vjere i državljanstva imaju se do 28. septembra najkasnije do 12 sati-podne kod njemačke komande na pristaništu (Hotel Ambasador) prijaviti. Tko se ne prijavi biti će vješan.

Sa svakim spličaninom, koji židove krštene ili nepokrštene skriva ili neprijavi, biti će kao sa židovskim slugom na isti način postupano.

Kućevlasnici imaju odmah sve čifutske i komunističke natpise i parole OTSTRANITI SA SVOJIH KUĆA.

Komandant Mjesta.

Prilog 3

Nostra aetate (1965.)

DRUGI VATIKANSKI SABOR, DEKLARACIJA O ODNOSU CRKVE PREMA NEKRŠĆANSKIM RELIGIJAMA "NOSTRA AETATE" (28. 10. 1965.)

1. Proslav

U naše vrijeme, kad se ljudski rod iz dana u dan sve uže sjedinjuje i kada rastu međusobne veze između različitih naroda, i Crkva pažljivo promatra u kakvom odnosu stoji prema nekršćanskim religijama. Na osnovi svoje zadaće da promiče jedinstvo i ljubav među ljudima a također i među narodima, ona prije svega svraća svoju pozornost na ono što je ljudima zajedničko i što ih vodi do međusobnog zajedništva.

Svi su, naime, narodi jedna zajednica; imaju isti iskon, jer je Bog sav ljudski rod nastanio po svoj površini zemaljskoj; svima je posljednji cilj Bog, čija se providnost i svjedočanstvo dobrote, a i naum spasenja protežu na sve, dok se ne sjedine izabrani u svetom gradu koji će osvjetliti Božji sjaj, gdje će narodi hoditi u njegovu svjetlu. Ljudi očekuju od različitih religija odgovor o skrivenim zagonetkama ljudske egzistencije koje, kao nekada tako i danas, duboko uzbuđuju ljudska srca: što je čovjek, što je smisao i cilj našega života, što je dobro a što je grijeh, odakle boli i zašto, koji put vodi do istinske sreće, što je smrt, sud i nagrada nakon smrti i što je napokon onaj konačni i neizrecivi misterij koji obuhvaća našu egzistenciju i odakle smo došli i kamo idemo?

2. **Različite nekršćanske religije**

Već od najstarijih pa sve do današnjih vremena nalazimo kod različitih naroda neko zamjećivanje one tajanstvene moći koja je prisutna tokovima svijeta i događajima čovječjeg života, a ponekad štoviše priznavanje najvišeg božanstva ili također Oca. To zamjećivanje i priznavanje prožima njihov život dubokim religioznim smislom. A religije, povezane s napretkom kulture, nastoje raščlanjenijim pojmovima i profinjenijim jezikom odgovoriti na ista pitanja. Tako u hinduizmu ljudi istražuju i izražavaju Božji misterij neiscrpivom plodnošću mitova i oštroumnim pokušajima filozofije, a traže oslobođenje od tjeskobe naše egzistencije ili oblicima asketskog života, ili dubokim razmatranjem ili se utječu Bogu u ljubavi i pouzdanju. U budizmu se, već prema njegovim različitim oblicima, priznaje korjenita nedostatnost ovoga promjenljivoga svijeta te se naučava put kojim će ljudi pobožno i s pouzdanjem postići bilo stanje savršenog

oslobođenja ili će uspjeti, svojim vlastitim snagama ili višnjom pomoći, doprijeti do vrhunskog rasvjetljenja. Tako i ostale religije širom svega svijeta nastoje različitim načinima priteći u pomoć nemiru ljudskoga srca predlažući putove, tj. nauke i pravila života i svete obrede.

Katolička crkva ne odbacuje ništa što u tim religijama ima istinita i sveta. S iskrenim poštovanjem promatra te načine djelovanja i življenja, te zapovijedi i nauke koje, premda se u mnogome razlikuju od onoga što ona sama drži i naučava, ipak nerijetko odražavaju zraku one Istine što prosvjetljuje sve ljude. Ali ona bez prekida naviješta i dužna je naviještati Krista, »koji je put, istina i život« (**Iv 14, 6**), u kome ljudi nalaze puninu religioznog života, u kome je Bog sve sa sobom pomirio.

Ona stoga opominje svoju djecu da razborito i s ljubavlju putem razgovora i suradnje sa sljedbenicima ostalih religija, svjedočeći kršćansku vjeru i život, priznaju, čuvaju i promiču ta duhovna i moralna dobra kao i te socijalno-kulturne vrednote.

3. Islamska religija

Crkva gleda s poštovanjem i muslimane, koji se klanjaju jedinomu Bogu, živom i subzistentnom, milosrdnom i svemogućem, stvoritelju neba i zemlje, koji je govorio ljudima. Oni se svom dušom nastoje podložiti njegovim skrovitim odlukama, kao što se Abraham, na koga se islamska vjera rado poziva, podložio Bogu. Oni Isusa, istina, ne priznaju Bogom, ali ga ipak časte kao proroka, a također i njegovu djevičansku majku Mariju. Nju ponekad i pobožno zazivaju. Osim toga iščekuju dan suda, kad će Bog naplatiti svim uskrslim ljudima. Zato cijene moralni život, a Boga štiju napose molitvom, milostinjom i postom.

Budući da je tijekom stoljeća između kršćana i muslimana dolazilo do čestih sukoba i neprijateljstava, Sveti sabor poziva sve da se, zaboravivši što je bilo, iskreno trude oko međusobnog razumijevanja i da zajednički štite i promiču socijalnu pravdu, čudoredna dobra, mir i slobodu za sve ljude.

4. Židovska religija

Istražujući misterij Crkve, ovaj se Sveti Sabor sjeća veze kojom je narod Novoga saveza duhovno povezan s rodnom Abrahamovim.

Kristova Crkva priznaje da se počeci njezine vjere i izabranja, po spasonosnom Božjem otajstvu, nalaze već kod patrijarha, Mojsija i proroka. Ona ispovijeda da su svi Kristovi vjernici, Abrahamovi sinovi po vjeri, uključeni u pozivu istog patrijarha i da se spas Crkve otajstveno predoznačuje u izlasku izabranog naroda iz zemlje ropstva. Stoga Crkva ne može zaboraviti da je po onom narodu, s kojim se Bog udostojio iz svog neizrecivog milosrđa sklopiti Stari savez, primila objavu Staroga zavjeta i da je hrani korijen dobre masline u koju su ucijepljene divlje maslinske mladice pogana. Jer Crkva vjeruje da je Krist, naš mir, križem pomirio Židove i pogane i oboje u sebi učinio jednim. Crkva ima također neprestano pred očima riječi apostola Pavla u svojim sunarodnjacima, kojima »pripada: posinjenje i Slava, Savezi i zakonodavstvo, bogoštovlje i obećanja; njihovi su patrijarsi, od kojih potječe Krist po tijelu« (**Rim 9, 4-5**), sin Djevice Marije. Sjeća se također da apostoli, temelji i stupovi Crkve, a i mnogi od onih prvih učenika koji su navijestili Kristovo evanđelje svijetu potječu od židovskog naroda.

Kako svjedoči Sveto pismo, Jeruzalem nije spoznao vrijeme svog pohoda, i Židovi velikim dijelom nisu primili evanđelja, dapače mnogi su se suprotstavili njegovu širenju. Usprkos tomu, prema Apostolu, Židovi ostaju sveudilj vrlo dragi Bogu, čiji su darovi i poziv neopozivi, zbog otaca. Zajedno s prorocima i s istim apostolima očekuju dan, koji je znan samo Bogu, u koji će svi narodi jednim glasom zazivati Gospodina i »služiti mu jednodušno« (**Sef 3, 9**).

Kad je dakle kršćanima i Židovima zajednička tako velika duhovna baština, ovaj Sveti sabor želi gajiti i preporučiti međusobno poznavanje i poštivanje jednih i drugih, koje se zadobiva osobito biblijskim i teološkim studijem i bratskim razgovorima.

Premda su židovske vlasti sa svojim sljedbenicima insistirale na Kristovoj smrti, ipak se ono što je u njegovoj muci počinjeno ne može uračunavati niti svim Židovima bez razlike koji su tada živjeli, niti današnjim Židovima. Iako je Crkva novi Božji narod, neka se ipak Židovi ne prikazuju kao da su od Boga odbačeni i prokleti, kao da bi to proizlazilo iz Svetoga pisma. Stoga neka svi paze da u katehezi i u propovijedanju Božje riječi ne naučavaju nešto što se ne bi slagalo s evanđeoskom istinom i Kristovim duhom.

Stoga Crkva, koja osuđuje sve progone protiv bilo kojih ljudi, sjećajući se zajedničke baštine sa Židovima, potaknuta religioznom evanđeoskom ljubavlju a ne političkim motivima, žali mržnju, progone, očitovanja antisemitizma kojima su u bilo koje vrijeme i s bilo koje strane Židovi bili pogođeni.

Uostalom Krist je, kako je Crkva uvijek držala i drži, pretrpio svoju muku i smrt dobrovoljno, neizmjernom ljubavlju, zbog grijeha sviju ljudi, da bi svi postigli spasenje. Kad dakle Crkva propovijeda, dužnost joj je da naviješta Kristov križ kao znak sveopće Božje ljubavi i izvor sve milosti.

5. Sveopće bratstvo isključuje svaku diskriminaciju

Ne možemo naime zazivati Boga, Oca sviju, ako otklanjamo da se bratski ponašamo prema nekim ljudima, stvorenima na Božju sliku. Odnos se čovjeka prema Bogu Ocu s odnosom čovjeka prema ljudskoj braći tako povezuje da Pismo kaže: »Tko ne ljubi, nije upoznao Boga« (1 Iv 4, 8).

Time se uklanja temelj svakoj teoriji ili praksi koja između čovjeka i čovjeka, između naroda i naroda uvodi diskriminaciju u ljudskom dostojanstvu i u pravima koja odatle proizlaze.

Crkva dakle osuđuje svaku diskriminaciju ljudi koja se provodi zbog rase ili boje, društvenog položaja ili religije kao stranu Kristovu duhu. Zato Sveti Sabor idući tragovima svetih apostola Petra i Pavla, žarko zaklinje Kristove vjernike da »vladajući se lijepo među poganima« (1 Pt 2, 12), ako je moguće, koliko je do njih, žive u miru sa svim ljudima, tako da budu doista sinovi Oca koji je na nebesima.

Sve ovo u cjelini i u pojedinostima što je u ovoj Deklaraciji određeno prihvaćuje oči Svetoga Sabora, i mi apostolskom vlašću, od Krista nam predanom, sve to zajedno s časnim ocima u Duhu Svetome odobravamo, odlučujemo i određujemo te zapovijedamo da to što je saborski određeno na slavu Božju bude proglašeno.

U Rimu, kod Sv. Petra, dana 28. listopada 1965.

Ja, Pavao, biskup Katoličke crkve (slijede potpisi Otaca)

prilog 4.

Anketa

1. Riješi ovaj kviz i otkrij jesi li osoba dijaloga!

1) Koji opis najbolje opisuje tvoju narav?

- a) Čvrst i nepopustljiv.
- b) Osjećajan i susretljiv.
- c) Razuman i suosjećajan.

2) Kako prihvaćaš kritiku?

- a) Teško, prvo pomisliš kako je riječ o krivoj prosudbi!

- b) Znaš da mnogo griješiš pa kritiku zapravo očekuješ.
- c) Nije ti lako prihvatiti kritiku, no doživljavaš ju kao priliku za rast i napredovanje.

3) Tijekom razgovora:

- a) Pravi si zabavljač! Duhovit si i zanimljiv, no ponekad je tvome sugovorniku teško doći do riječi.
- b) Sugovorniku posvećuješ punu pozornost, dobar si slušač, no rijetko sam započinješ razgovor.
- c) Mnogim pitanjima potičeš razgovor i sugovorniku daješ do znanja da ti je razgovor ugodan.

4) Sestra te u posljednji trenutak moli da umjesto nje pokosiš travu u dvorištu jer ona ide na bazen s prijateljicama.

- a) Odbiješ bez razmišljanja. Svatko se treba držati svojih obveza. Ti si se već ranije dogovorio s prijateljima za nogomet!
- b) Svaki put popustiš, pa ju zamijeniš i ovaj put. Na nogomet s prijateljima ćeš neki drugi dan.
- c) Pristaneš, ali joj objasniš kako ti o takvim zamjenama ubuduće mora javiti ranije jer i ti imaš svojih obveza.

5) Ne slažeš se u razmišljanju s najboljim prijateljem. Vašem prijateljstvu prijati svađa. Kako postupiš?

- a) Čvrsto se držiš vlastitoga stava jer si osoba koja ima jasna, izgrađena razmišljanja.
- b) Najvažnije ti je očuvati prijateljstvo, pa se brzo složiš s prijateljevim razmišljanjem.
- c) Potrudiš se objasniti i obrazložiti svoje razmišljanje, no pritom ne osuđuješ razmišljanje svoga prijatelja.

LADA br. 3/2010.

radni listovi

6) Ideš u kino s društvom iz razreda...

- a) Zna se; gledat ćete akcijske filmove, inače ti ne ideš u kino!
- b) Sasvim je svejedno što ćete gledati, ne voliš prepirke oko odabira filma.
- c) Prošli put ste gledali film koji si ti odabrao, u redu je da danas film odabere netko drugi.

7) Roditelji te nisu pustili na izlet s prijateljima.

- a) Glasno raspravljaš s njima i tvrdiš kako imaš stroge i nepopustljive roditelje koji te uopće ne razumiju!
- b) Prihvaćaš njihovu odluku bez pogovora, povlačiš se u svoju sobu i ne razgovaraš s njima čitav dan.
- c) Pokušaš se nagoditi s roditeljima, pozivaš se na odlične ocijene i dobra djela koja si učinio protekloga tjedna... Tko zna, možda se predomisle!

8) Uvjeren si kako je nastavnica iz matematike tvoj test ocijenila slabijom ocjenom od one koju si zaslužio.

- a) Znao si da te nastavnica ne voli! Oštrim tonom zahtijevaš od nastavnice da istoga trena popravi nepravdu, jer nema govora o tome da si mogao pogriješiti u rješavanju tako jednostavnih zadataka!
- b) Uvjeren si kako si dobro riješio test, no možda ti se ipak potkrala koja pogreška. Bolje je šutjeti i ne priređivati scene, sljedeći test ćeš zacijelo riješiti bolje.
- c) Zamoliš nastavnicu da ti pokaže test kako bi znao gdje griješiš u rješavanju zadataka. Ako je nastavnica previdjela točno riješen zadatak sigurno će priznati kako je pogriješila i povisiti spornu ocjenu.

9) Početkom školske godine iz drugoga kraja domovine u razred je došla nova učenica.

Ona govori različitim narječjem i ponaša se drugačije od ostalih učenika.

- a) Potrudiš se dati joj do znanja da se treba prilagoditi većini ili ćete ju teško prihvatiti u svoju sredinu.
- b) Djevojčica je simpatična, no drugi joj se učenici rugaju zbog njezina narječja. Ne želiš biti meta njihova zadirkivanja pa izbjegavaš druženje s njom.
- c) Novoj učenici zacijelo je teško u sredini posve različitoj od one iz koje dolazi. Nastojiš ju uključiti u što više razgovora i razrednih aktivnosti, čak prihvaćaš neke njezine izraze kako bi i drugi shvatili da različitost po sebi ne mora biti razlog za odbacivanje.

10) Koja tvrdnja najbolje odražava tvoj stav prema različitim svjetonazorima, kulturama, etikama, religijama i običajima:

- a) Postoji samo jedan ispravan način života i ja ga slijedim. Mislim da bi ga svi trebali prihvatiti.
- b) Tko kaže da su moja religija i shvaćanje morala ispravni? Treba prihvatiti od svega

pomalo, tako sigurno ne ćeš pogriješiti!

c) Bog je svijet stvorio u bogatstvu različitosti. Vjeran sam svome svjetonazoru, no nastojim upoznati i razumjeti i ljude koji žive i vjeruju drugačije.

Zamoli vjeroučitelja/icu da ti pročita rješenja ovoga kviza.

2. Zadatci za razmišljanje i razgovor:

a) Razmisli što ti možeš učiniti kako bi postao osoba dijaloga u svakodnevnom životu!